

## Befästande av polisens antikorrupsionspolicy

### Polisens antikorrupsionspolicy

#### 1 Bakgrund

År 2018 utfärdade Europarådets organ mot korruption (GRECO) i sin bedömningsrapport gällande den femte utvärderingsomgången en rekommendation om att polisen också ska utveckla en strategi/policy mot korruption som allmänheten ska informeras om.

Ett av målen med statsrådets principbeslut om bekämpning av korruption och åtgärdsprogrammet för åren 2021–2023 i anknytning till det är att utveckla förundersökningsmyndigheternas antikorrupsionsverksamhet. För polisens del är åtgärden för att uppnå detta mål att polisen utvecklar en antikorrupsionsstrategi/policy som kommuniceras till allmänheten.

Polisen har under 2023 utarbetat en antikorrupsionspolicy, som består av riktlinjer i enlighet med detta beslut. Utöver sakkunskapen hos Polisförvaltningens interna arbetsgrupp, som tillsatts för att bereda policyn, har ärendet beretts med experthjälp av Polisstyrelsens internrevision, Polisstyrelsens laglighetsövervakning, den nationella korruptionssamordnaren vid Centralkriminalpolisen och den särskilda åklagare som ansvarar som utredningsledare för utredningen av brott som begåtts av poliser som misstänkta vid riksåklagarämbetet.

#### 2 Polisens antikorrupsionspolicy

Korruption är missbruk av makt för egen fördel. I de flesta fall är det fråga om ekonomiska intressen. Korruption kan delas in i ekonomisk korruption och etisk korruption. Med ekonomisk korruption avses vanligtvis olika former av mutor. Den mest typiska situationen är sannolikt tagande av muta som påverkar eller syftar till att påverka en tjänstemans handlingar till exempel i beslut som gäller den som ger mutan. Etisk korruption avser å sin sida missbruk av inflytande eller prövningsrätt som inte har ett ekonomiskt motiv. Hit hör till exempel nepotism, det vill säga gynnande av släktingar, som inte är förenad med eftersträvan av direkt ekonomisk vinning. Definitionen av korruption i polisens policy omfattar både

ekonomisk korruption och etisk korruption, eftersom polisen bekämpar alla former av korruption.

Genom beslutet fastställer Polisstyrelsen följande principer för polisens antikorrupsionspolicy som ska iakttas i hela förvaltningen:

### **Förtroendet för polisen är fortsatt högt**

Vi agerar opartiskt och följer lagen samt den etiska eden, den etiska koden och polisens värderingar i all vår verksamhet.

### **Polisen har nolltolerans mot korruption**

Vi accepterar inte korruption i någon form och vi bekämpar korruption i förebyggande syfte, bland annat genom anvisningar och föreskrifter och genom att betona etik i vår verksamhet.

### **Vi är medvetna om, identifierar och har kontroll över korrupsionsriskerna**

Vi har inkluderat korrupsionsrisker som en del av polisens riskhantering. Genom utbildning och kommunikation säkerställer vi att vår personal identifierar oegentligheter och korruptiva egenskaper och känner till rutinerna för att rapportera dem.

### **Vi gör det möjligt att avslöja och rapportera oegentligheter**

Personalen är skyldig att rapportera om oegentligheter och förmannen är även skyldiga att ingripa i oegentligheter.

Vi har tagit i bruk en intern rapporteringskanal som hela vår organisation känner till.

Vi säkerställer en effektiv utredning av polisbrott genom ett centraliserat utredningsarrangemang.

### **När vi upptäcker korruptiva egenskaper vidtar vi omedelbara åtgärder**

Vi utvecklar kontinuerligt den interna kontrollen och kommunicerar om den både internt och externt.

Vi bedömer systematiskt polisens förmåga att bekämpa korruption och rapporterar om den som ett led i den interna kontrollen.

## **2.1 Förtroendet för polisen är fortsatt högt**

Förtroende är en absolut förutsättning för polisens verksamhet. Polisen utövar betydande offentlig makt i egenskap av den huvudmyndighet som ansvarar för Finlands inre säkerhet. Enligt bestämmelsen om polisens uppgifter *ska polisen samarbeta med andra myndigheter, sammanslutningar och invånare för att upprätthålla säkerheten.* Upprätthållandet av trygghetskänslan i samhället påverkas i hög grad av förtroendet för myndigheterna. Förtroende är även den viktigaste faktorn som möjliggör samarbete.

Polisen ska agera objektivt och opartiskt och främja likabehandling och försonlighet. Opartiskhet ska alltid förverkligas.

Bestämmelser om polisens verksamhet ingår i många olika lagar, av vilka en del gäller polisen och en del myndigheterna eller förvaltningen i allmänhet. Dessutom följer polisen nationell och internationell lagstiftning som fokuserar på de grundläggande rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

Varje polis avlägger en etisk ed efter avslutad polisutbildning. Eden är inte juridiskt bindande, men syftet med edsavläggelsen är att betona det ansvarsfulla i att arbeta som polis. Syftet med eden är att nya poliser ska vara medvetna om och omfatta de värderingar och de tillvägagångssätt som förväntas av polisen i Finland.

Polisens nuvarande värderingar är service, rättvisa, kompetens och personalens välbefinnande. Polisens etiska kod består av åtta principer, enligt vilka polisen bland annat ska agera på ett oberoende och självständigt samt jämlikt och likvärdigt sätt.

Genom att följa lagen och den *etik* som följer av den etiska eden, den etiska koden och polisens värderingar i all verksamhet uppnår polisen sitt mål, det vill säga att polisen åtnjuter förtroende.

## 2.2 Polisen har nolltolerans mot korruption

Polisen accepterar inte korruption i någon form och korruption bekämpas i förebyggande syfte, bland annat genom polisens egna anvisningar och föreskrifter och genom att betona etik i den egna verksamheten.

Polisen har flera olika *normer* som gäller i hela landet, det vill säga anvisningar och föreskrifter som bidrar till att bekämpa korruption. En del normer styr hur man ska gå tillväga; medan andra beskriver hur man inte ska gå till väga. Vissa normer styr hur man (processuellt) ska gå tillväga om man observerar drag som tyder på korruption.

När polisen iakttar rättsligt bindande anvisningar och föreskrifter samt den *etik* som definierar verksamheten, visar polisen både inom sin egen förvaltning och utanför den att polisen har nolltolerans mot korruption.

## 2.3 Vi är medvetna om, identifierar och har kontroll över korruptionsriskerna

Polisen har inkluderat korruptionsrisker som en del av sin riskhantering. Till de egna riskhanteringsmetoderna hör bland annat att identifiera risken, undvika den, minska risken och eliminera risken eller överföra den till den ansvariga aktören för åtgärder. I systemet för riskhantering och anmälningar om observationer är det också möjligt att göra en anmälan om risk för korruption.

Genom utbildning och kommunikation säkerställer polisen att personalen identifierar oegentligheter och drag som tyder på korruption och känner till rutinerna för att rapportera dem. Den etiska koden och värderingarna har inkluderats i Polisyreshögskolans examens- och fortbildningsprogram.

Dessutom utbildas tjänstemännen inom polisförvaltningen i likvärdighet och tjänstemannaetik.

Genom att sörja för identifiering av missbruk genom utbildning och kommunikation kan den egna personalen vara medveten om, identifiera och hantera korruptionsrisker som en del av polisens riskhantering.

## 2.4 Vi gör det möjligt att avslöja och rapportera oegentligheter

Personalen är skyldig att rapportera om oegentligheter och förmannen är skyldiga att ingripa i oegentligheter. Enligt polisens juridiskt förpliktande föreskrift *ska en person som är anställd vid polisen och som upptäcker tjänstefel eller brott i verksamheten omedelbart meddela sin chef om dem.*<sup>[1]</sup>

Polisen har tagit i bruk en intern anmälningsskanal (etisk kanal) som hela organisationen känner till. Personalen har på bred bas informerats om ibruktagandet av den etiska kanalen. I polisens riksomfattande anvisning för laglighetsövervakning ingår anvisningar om användning av den etiska kanalen. Anmälningar till den etiska kanalen kan göras anonymt och alla anmälningar behandlas konfidentiellt.

En effektiv utredning av polisbrott säkerställs genom ett centraliserat utredningsarrangemang. I början av 2024 tar polisen i bruk ett centraliserat utredningsarrangemang för polisbrott som organisatoriskt placeras vid Centralkriminalpolisen. Som en följd av omändringen kommer polisbrotsutredarna och -utredningsledarna att vara personer som är (helt) avskilda från polisens övriga brotsutredningar.

Ibruktagandet av den ovan beskrivna etiska kanalen och det centraliserade arrangemanget för utredning av polisbrott gör det möjligt att effektivt upptäcka och utreda oegentligheter. Genom att betona skyldigheten att anmäla oegentligheter eller brott blir det möjligt att avslöja dem på ett effektivt sätt.

## 2.5 När vi upptäcker drag som tyder på korruption vidtar vi omedelbara åtgärder

Polisen utvecklar kontinuerligt den interna kontrollen och informerar om den både internt och externt. Polisens förmåga att bekämpa korruption bedöms systematiskt och rapporter om den ingår som ett led i den interna kontrollen. När ett nytt riskområde upptäcks görs en bedömning av hur det kan bekämpas. Om brister upptäcks i polisens förmåga att bekämpa korruption rapporteras det till den högsta ledningen.

## 3 Förankring av verksamhetsprinciperna vid polisenheterna

Polisens enheter ansvarar för genomförandet i de egna enheterna. Utöver värderingar och etiska koder ska även antikorrupsionspolicyn beaktas i

---

<sup>[1]</sup> Polisstyrelsen Ekonomistadga för bokföringsenheten (POL-2023-146849, s. 57).

utbildningen av förmannen och övrig personal samt i inskolningen av anställda. Ibruktagandet av antikorrupcionspolicyn och dess genomslag bedöms som ett led i polisens interna kontroll.

Polisstyrelsen ska ännu utarbeta en separat verkställighets- och kommunikationsplan som stöd för ibruktagandet av antikorrupcionspolicyn.

Polisöverdirektör

Seppo Kolehmainen

Polisjurist

Visa Weckström

Handlingen har undertecknats elektroniskt i dokumenthanteringssystemet. Polisen den 06.02.2024 kl. 15:51. Registratorskontoret kan verifiera underteckningen.

Distribution

Polisstyrelsens enheter  
Enheter underställda Polisstyrelsen

För kännedom

Inrikesministeriet